روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی ■ پنجشنبه ۲۳ مهر ۱۴۰۵ ■ سال سی‌وچهارم ■ شماره ۹۷۸۸ ■ اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی

همشهری

حافظ
گر چه صد رود است در چشمم مدام
زنده رود باغ کاران یاد باد

■ حضرت امیر المؤمنین علی(ع):
با کسی که بدی های تو را به خاطر می سپارد و نیکی ها و بزرگواری های تو را فراموش می کند، دوستی مکن.

■ اذان ظهر: ۱۱:۵۰ ■ غروب آفتاب: ۱۷:۲۹
■ اذان مغرب: ۱۷:۴۷ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۰۸
■ اذان صبح فردا: ۴:۴۷ ■ طلوع آفتاب فردا: ۶:۱۱

■ پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
■ چاپ: همشهری
■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نوین
■ تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
■ تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سید کمال قریشی، شماره ۱۴
■ کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■ تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷ ■ ارتباط با مشتریان: ۲۳۰۲۳۰۲۳

■ همشهری آنلاین: www.hamshahrionline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

صفحه آخر

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار
■ دبیر تحریریه: شهرام فرهنگی
■ معاونان سردبیر: علی عمادی، شاهین امین
■ مدیر فنی: حامد یزدانی
■ مدیر هنری: مهدی سلامی
■ دبیر عکس: امیر پناهپور

■ سیاسی و دیپلماتیک: مدیر: حسین ارجلو
■ شهرنگار: مدیر: پروانه بهرام‌نژاد، دبیر: مریم باقرپور
■ اقتصاد: مدیر: سینا احدیان، دبیر: مریم موسی‌پور
■ گزارش: مدیر: فهیمه طباطبایی
■ محله: دبیر: زکیه سعیدی

■ تماشاگر: مدیر: امیر محمد یعقوب‌پور، دبیر: لیلی خرسند
■ سرزمین من: مدیر: سیده زهرا عباسی، دبیر: زهرا رفیعی
■ تندرستی: مدیر: جواد نصرتی، دبیر: مریم سرخوش
■ سرنخ: مدیر: جواد عزیزی، دبیر: محمد جعفری

■ دانستنیها: مدیر: ساسان شادمان، دبیر: زهرا خلجی
■ جامعه: مدیر: مسعود میر، دبیر: فاطمه عسگری‌نیا
■ سرگرمی: دبیر: فرزام شیرزادی
■ صفحه آخر: دبیر: عیسی محمدی
■ طرح و گرافیک: دبیر: محمدعلی حلیمی

■ ۲۴ (سینما و تلویزیون): مدیر: سعید مروتی، دبیر: علیرضا محمودی
■ سردبیر آنلاین: محمد جواد احمدی
■ معاونان آنلاین: کامران بارنجی، حامد فوقانی
■ مدیر چندرسانه‌ای: سیدامیرحسین سیدآقایی
■ مدیر فضای مجازی: محمدحسین امیری

دور دنیا

شکار هیولای جنگل‌خوار

درحالی که بیشتر شهروندان چین تعطیلات موسوم به «هفته طلایی» را به سفر، استراحت و گردش اختصاص می‌دهند، صدها خانواده در یک پارک حیات‌وحش در پکن به فعالیتی متفاوت روی آورده‌اند: شکار هزاران کرم ابریشم آمریکایی که به‌عنوان یکی از خطرناک‌ترین آفات مهاجم در این کشور شناخته می‌شوند. براساس گزارش رویترز، مدیریت پارک حیات‌وحش پکن از بازدیدکنندگان خواسته است تا با جمع‌آوری هرچه بیشتر لاروهای این آفت، در رقابتی عمومی شرکت کنند و در ازای بیشترین وزن شکار، جوایزی از جمله بلیت رایگان پارک دریافت کنند.

این گونه مهاجم که منشأ آن آمریکای شمالی است، توانایی آسیب رساندن به بیش از ۳۰۰ گونه گیاهی، ازجمله درختان میوه و محصولات کشاورزی را دارد. شرکت‌کنندگان پس از آموزش کوتاهی درباره شناسایی لاروها، با دستکش، ظروف پلاستیکی و حتی چاپستیک یا همان چوب‌های غذاخوری آسیای شرقی در سراسر پارک پراکنده شدند تا به شکار «هیولای جنگل‌خوار» بپردازند. به گفته مسئولان پارک، از آغاز این برنامه در ۲۸ سپتامبر تاکنون بیش از ۳۱۰ هزار لارو با وزن مجموع ۴۷،۶۵ کیلوگرم توسط بیش از ۲ هزار نفر جمع‌آوری شده است. خبرگزاری شینهوا نیز گزارش داده است که پکن هم‌اکنون با اوج خسارت ناشی از نسل سوم این آفت در سال جاری روبه‌روست. این حشره سالانه ۳ نسل تولید می‌کند و درصورت گسترش، می‌تواند خسارت قابل توجهی به فضای سبز شهری و جنگل‌ها وارد کند. کارشناسان می‌گویند استفاده از مشارکت مردمی برای کنترل گونه‌های مهاجم، راهکاری است که در کشورهای مختلف نیز به‌کار گرفته شده است. در ایالات متحده و کانادا نیز برنامه‌های داوطلبانه برای شناسایی و حذف حشرات مهاجمی مانند «لانترن‌فلای خالدار» و برخی پروانه‌های جنگل‌خوار اجرا شده است؛ زیرا این گونه‌ها می‌توانند میلیاردها دلار به منابع طبیعی خسارت وارد کنند.

سوژه روز

خوب بخواب، برنده شو!

در ژاپن که فشار کاری، ساعت‌های طولانی رفت‌وآمد و سبک زندگی پرمشغله، کم‌خوابی را به یکی از معضلات اجتماعی تبدیل کرده است، ده‌ها نفر در مسابقه‌ای غیرمعمول گرد هم آمدند تا نشان دهند چه‌کسی می‌تواند سریع‌تر و عمیق‌تر به خواب برود.

این رقابت که با نام «مَت ریس (Matt Race)» توسط یک شرکت تولیدکننده تشک برگزار شد، شرکت‌کنندگان را روی تشک‌های راحت و مجهز به دستگاه‌های پایش خواب قرار داد. هر فرد تا ۹۰ دقیقه فرصت داشت بخوابد و عملکرد او از طریق حسگرهای متصل به سر و بدن ثبت می‌شد. برنده مسابقه جایزه‌ای بیش از ۲ میلیون ین، معادل حدود ۱۴ هزار دلار، دریافت کرد. شرکت‌کنندگان در اتاقی نیمه‌تاریک استراحت می‌کردند و برخی حتی عروسک‌های مورد علاقه خود را نیز همراه آورده بودند. براساس معیارهای داوری، فردی که سریع‌تر به خواب می‌رفت و خواب عمیق‌تری را تجربه می‌کرد، امتیاز بیشتری به‌دست می‌آورد. به گفته برگزارکنندگان، هدف از این رویداد جلب توجه عمومی به اهمیت خواب و سلامت جسمی و روانی بوده است. آمار سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) نشان می‌دهد ژاپنی‌ها در سال ۲۰۲۱ به‌طور متوسط تنها ۷ ساعت و ۲۴ دقیقه در شبانه‌روز خوابیده‌اند که پایین‌ترین میزان در میان کشورهای عضو این سازمان بوده است. کارشناسان می‌گویند کم‌خوابی در ژاپن سال‌هاست به موضوعی جدی تبدیل شده و حتی دولت و شرکت‌های بزرگ را به اجرای برنامه‌های تشویقی برای استراحت بیشتر کارکنان واداشته است. در سال‌های اخیر برخی شرکت‌های ژاپنی برای کارکنانی که خواب کافی دارند، پاداش درنظر گرفته‌اند. همچنین رویدادهای نمادین مرتبط با خواب در کشورهای مختلف برای افزایش آگاهی عمومی درباره پیامدهای بی‌خوابی، ازجمله کاهش بهره‌وری، افزایش استرس و خطر بیماری‌های قلبی برگزار شده‌اند. برندگان این رقابت‌ها شاید تنها جایزه نقدی دریافت کنند، اما برگزارکنندگان امیدوارند پیام اصلی آنها این باشد که «خواب کافی» دیگر یک تجمل نیست، بلکه ضرورتی برای سلامت و کیفیت زندگی است.

میراث تهران در قاب ملی

۶ اثر شاخص تاریخی و معماری معاصر تهران در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیدند

فاطمه عباسی | روزنامه نگار | پایتخت، سال‌هاست میان هجوم آهن و سیمان، تکه‌های ارزشمند حافظه تاریخی خود را جست‌وجو می‌کند؛ شهری لایه‌لایه که هر گوشه‌اش راوی فصلی از تحولات اجتماعی، مذهبی و معماری معاصر ایران است. ثبت ملی ۶ اثر برجسته در تهران طی روزهای گذشته، گامی استراتژیک برای کشیدن حصار حفاظتی پیرامون آثاری است که در سایه توسعه ناهمگون شهری در معرض فراموشی یا تخریب قرار داشتند. تنوع کالبدی و کارکردی این مجموعه، تصویری تمام‌عیار از نبوغ معماران سده اخیر پایتخت را نشان می‌دهد؛ از یک کلیسای آوانگارد مدرن با بتن خالص تا مسجدی بی‌پیرایه در قلب بافت قاجاری، از ساختمانی پیشرو که الگوی حیاط مرکزی ایرانی را به معماری اداری پیوند زده تا عمارتی با امضای پیشگام معماری نوگرا. این ۶ اثر شامل «کلیسای صلیب مقدس» در خیابان ونک، «خانه احسانی» در گذر تاریخی پامنار، «خانه وارطان» در خیابان ایتالیا، «مسجد آقاجلال» در محدوده امامزاده یحیی، «ساختمان سابق گروه صنعتی بهشهر» در خیابان سپهبد قرنی و «مسجد امام سجاد(ع)» در تقاطع فخررازی است. قرارگیری همزمان ابنیه مسکونی، مذهبی و اداری در این فهرست تازه، نشان از تغییر نگاه متولیان میراث فرهنگی از انحصار بر آثار کهن دوران صفوی و قاجار، به سمت به رسمیت شناختن میراث معماری مدرن و میان‌قرنی تهران دارد؛ آثاری که نبض پیوند سنت با نیازهای زیستی دوران معاصرند. ثبت رسمی این سازه‌ها نه تنها یک ارزشگذاری نمادین، بلکه سپری حقوقی در برابر تعرضات کالبدی و بستری قانونی برای مرمت، احیا و باز تعریف حضور آنها در حیات جاری پایتخت خواهد بود. در ادامه، شناسنامه معماری و هویت کالبدی هر یک از این ۶ اثر تازه ثبت‌شده را مرور می‌کنیم.

کلیسای صلیب مقدس
تجلی فرم ناب بتن در معماری آیینی

شاید کمتر کسی بداند در گوشه‌ای از مجموعه فرهنگی و ورزشی آرارات در ونک، یکی از متفاوت‌ترین کلیساهای ایران قرار دارد؛ ساختمانی که حدود ۴۰ سال پیش (بین سال‌های ۱۳۶۳ تا ۱۳۶۵) با طراحی معمار برجسته، رستم وسکانیان ساخته شد. برعکس کلیساهای سنتی و پر زرق و برق، این نیایشگاه تماماً از بتن ساده و یکدست ساخته شده است. وسکانیان با نگاهی کاملاً مدرن اما با الهام از سنت‌های ارمنی، فضایی خلق کرده که در آن خبری از تزئینات نیست و همه‌چیز در اوج سادگی و آرامش معنا پیدا می‌کند؛ اثری که امروز سند ماندگار معماری معاصر پایتخت به شمار می‌رود.

خانه احسانی
غنیمتی تاریخی در گذر پامنار

در میان هیاهو و شلوغی بازار و راسته ابزارفروشان پامنار در منطقه ۱۲، خانه‌هایی نفس می‌کشند که بخشی از هویت تهران قدیم‌اند. خانه احسانی در محله اصیل عودلاجان و درست در همسایگی بناهای معروفی مثل خانه مؤتمن‌الاطبا قرار گرفته است؛ عمارتی به یادگار مانده از اواخر قاجار که الگوهای زندگی سنتی ایرانی را به تصویر می‌کشد. هرچند این خانه در حال حاضر ملکی خصوصی است و امکان بازدید عمومی ندارد، اما با رفتن به فهرست آثار ملی، سایه تخریب از سر آن کنار رفته و راه برای نظارت کارشناسان، مرمت اصولی و شاید کاربری فرهنگی در سال‌های آینده باز شده است.

خانه وارطان
یادگار مردی که چهره پایتخت را نو کرد

نزدیک به بیمارستان مصطفی خمینی در خیابان ایتالیا، خانه‌ای هست که ریشه‌اش به زمستان ۱۳۲۶ و صفحات مجله قدیمی «آرشیتکت» می‌رسد؛ اثری مسکونی از وارطان هوانسیان از پیشگامان جسور معماری نوین در ایران. در روزگاری که بلوار کشاورز مرز شمالی تهران بود، وارطان با بتن مسلح، پنجره‌های کشیده سراسری، نرده‌های خاص و گوشه‌های منحنی، این خانه را بدون تزئینات اضافی بنا کرد. وارطان زیبایی را در سادگی روزآمد می‌دید. حالا این خانه با حیاط باصفایش، به‌عنوان شاهدی بر دورانی که تهران قدم در دنیای مدرن گذاشت، زیر چتر قانون میراث قرار گرفته است.

مسجد آقاجلال
صمیمیت یک مسجد محلی بدون گنبد و مناره

در پس کوچه‌های محله تاریخی امامزاده یحیی و نزدیک حمام نام‌آشنای نواب، ساختمانی جمع‌وجور و ۱۵۰ متری قرار دارد که نه گنبد دارد و نه مناره، اما دهه‌هاست پایگاه معنوی اهالی محل است. ساخت مسجد آقاجلال براساس کتیبه ورودی‌اش در سال ۱۳۱۳ تمام شده؛ هرچند قدمت آن را به اواخر دوره قاجار نسبت می‌دهند. شبستان دنج این مسجد با ۴ ستون سنگی و سقف‌های طاقی آجری‌اش، حس صفای روزگار گذشته را زنده می‌کند. ثبت ملی این بنا کمک می‌کند تا سادگی و خاطرات جمعی این محله اصیل، در جریان ساخت‌وسازهای مدرن از بین نرود.

ساختمان سابق بهشهر
حیاط سنتی در قامت یک اداره مدرن

ساختمانی بتنی در خیابان سپهبد قرنی که سال‌هاست به‌عنوان ستاد وزارت آموزش و پرورش شناخته می‌شود، در واقع شاهکار معماری اوایل دهه ۵۰ با طراحی نادر اردلان و دفتر فرمانفرماییان بود. این بنا که در اصل برای دفتر مرکزی کارخانه‌های گروه بهشهر ساخته شد، نمونه‌ای شگفت‌انگیز از ترکیب سنت با نیازهای روز اداری است. طراحان آن به جای یک مکعب بی‌روح سیمانی، حیاط مرکزی و گودال باغچه‌ای سرسبز همراه با حوض آب در دل ساختمان تعبیه کردند تا کارمندان در هیاهوی شهر، به آرامش یک خانه سنتی ایرانی دسترسی داشته باشند.

مسجد امام سجاد(ع)
هنر دست معمار آرامگاه فردوسی در فخررازی

در تقاطع خیابان فخررازی، مسجدی با بیش از ۸۰ سال عمر خودنمایی می‌کند که ساخت آن بین سال‌های ۱۳۲۳ تا ۱۳۲۶ انجام شده است. طراحی این مسجد ۶۲۰ متری، هنر دست استاد بی‌بدیل معماری سنتی ایران، یعنی مرحوم حسین لرزاده است؛ استادی که آرامگاه فردوسی و مسجد اعظم قم را در کارنامه پربارش دارد. گنبد موزون آجری با پایه‌ای کاشیکاری‌شده و ستون‌های سنگی داخل شبستان، امضای خاص لرزاده را بر تن دارند. ثبت ملی این مسجد، پاسداشتی از مهارت استادی است که نبض کاشی، آجر و معنویت را در جان تهران دمید.

ثبت ملی ۶ اثر برجسته در تهران طی روزهای گذشته، گامی استراتژیک برای کشیدن حصار حفاظتی پیرامون آثاری است که در سایه توسعه ناهمگون شهری در معرض فراموشی یا تخریب قرار داشتند

نیم‌خند

طرح: همشهری/شهرام شیرزادی

روبات‌های نجات‌غریق در ایران

رئیس هلال احمر: روبات‌های امدادگر با افزایش سرعت نجات در سواحل، غرق‌شدگی را ۷۵ درصد کاهش داده‌اند.

خبرهای خوب در جنگ بد

اعلام مبلغ وام دانشجویی و چند خبر خوب دیگر

جنگ قطعا اتفاق و رویداد خوبی نیست اما غالب جنگ‌ها بدون اینکه ما بخواهیم اتفاق می‌افتد؛ مثل همین جنگ تحمیلی سوم علیه ایران که آمریکا و دار و دسته‌اش راه انداخته‌اند. اما در دل و در سایه این رویداد بدشگون نیز اتفاق‌های مثبتی می‌افتد و ظرفیت‌هایی آزاد و تحت فشار جنگ، الماس‌هایی ساخته می‌شود. باهم در این روزهای تعلیق و سختی، نگاهی به خبرها و رویدادهای خوب می‌اندازیم.

۱ **تداوم حضور پژوهشگران ایرانی/** رئیس مرکز طب ایرانی و مکمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از استمرار ۵ ساله حضور رودابه بهرام‌سلطانی، استادیار داروسازی سنتی دانشکده طب ایرانی دانشگاه علوم پزشکی تهران در فهرست یک درصد دانشمندان پراستناد جهان خبر داد و این دستاورد را گواهی بر توانمندی علمی کشور در توسعه مرزهای دانش دانست.

۲ **منافع معلمان در اولویت/** علیرضا کاظمی، وزیر آموزش و پرورش از پیگیری اصلاح اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان، ساماندهی شرکت‌های زیان‌ده، تقویت نظارت مالی و تدوین آیین‌نامه انتخابات نمایندگان معلمان در صندوق ذخیره فرهنگیان خبر داد و گفت: منافع فرهنگیان در صندوق ذخیره باید به معلمان برسد.

۳ **جایزه در حوزه سرطان/** آیین افتتاح هفتاد و سومین اجلاس کمیته منطقه‌ای مدیترانه شرقی سازمان جهانی بهداشت با حضور هیأت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایران در قاهره برگزار شد و در این مراسم امیرعلی حمیدیه، پزشک ایرانی، جایزه و لوح تقدیر سازمان بهداشت جهانی در حوزه سرطان را دریافت کرد.

۴ **جذب معلم/** جلال موسوی خطیر، دبیر ستاد تعلیم و تربیت شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: دانشجویان واجد شرایط با معدل حداقل ۱۶ می‌توانند بدون شرکت در آزمون استخدامی و پس از احراز شایستگی‌های معلمی از مسیر دانشگاه فرهنگیان جذب آموزش و پرورش شوند.

۵ **وام دانشجویی/** براساس اعلام صندوق رفاه دانشجویان، مبلغ وام تحصیلی برای دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی ۷ میلیون تومان، کارشناسی ارشد و دکترای حرفه‌ای ۱۰ میلیون تومان و دکترای تخصصی، دکترای مستقیم و دستیاری ۱۵ میلیون تومان تعیین شده است. این میزان برای دانشجویان متأهل به ترتیب ۲۰،۱۴ و ۳۰ میلیون تومان خواهد بود.

۶ **خدمات درمانی به دهک‌های پایین/** رئیس جهاد دانشگاهی از ارائه رایگان خدمات درمانی سرطان سینه به بانوان مشمول ۳ دهک پایین درآمدی جامعه در پژوهشگاه ملی سرطان این نهاد خبر داد و تأکید کرد حمایت از بیماران کم‌برخوردار و تسهیل دسترسی آنان به خدمات تشخیصی و درمانی گامی مهم و ارزشمند در مسیر کاهش نابرابری و تحقق عدالت در سلامت است.

۷ **شکست توهم فروپاشی اقتصاد ایران/** عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی طی سخنانی در اجلاس صندوق بین‌المللی پول در بانکوک با اشاره به جنگ تحمیلی آمریکا و اسرائیل علیه ایران تأکید کرد به‌رغم همه فشارها، اقتصاد ایران تاب‌آوری بسیار خوبی از خود نشان داده است و ادعای فروپاشی اقتصاد ایران توهمی بیش نیست.

۸ **طرح پرستار پیگیر/** عباس عبادی، معاون پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از اجرای طرح «پرستار پیگیر» خبر داد و گفت: اجرای این طرح و مراقبت یک‌ساله از بیماران مبتلا به ۱۶ بیماری مزمن می‌تواند بازگشت مجدد آنان به بیمارستان را ۵۳ درصد کاهش دهد.